

A hullámtéri növényzet feltérképezése LiDAR adatok
alapján

Fehérváry István – Kiss Tímea

ATIVIZIG, SZTE

Bevezetés

Árvízi magasságot befolyásoló tényezők:

Mederváltozás

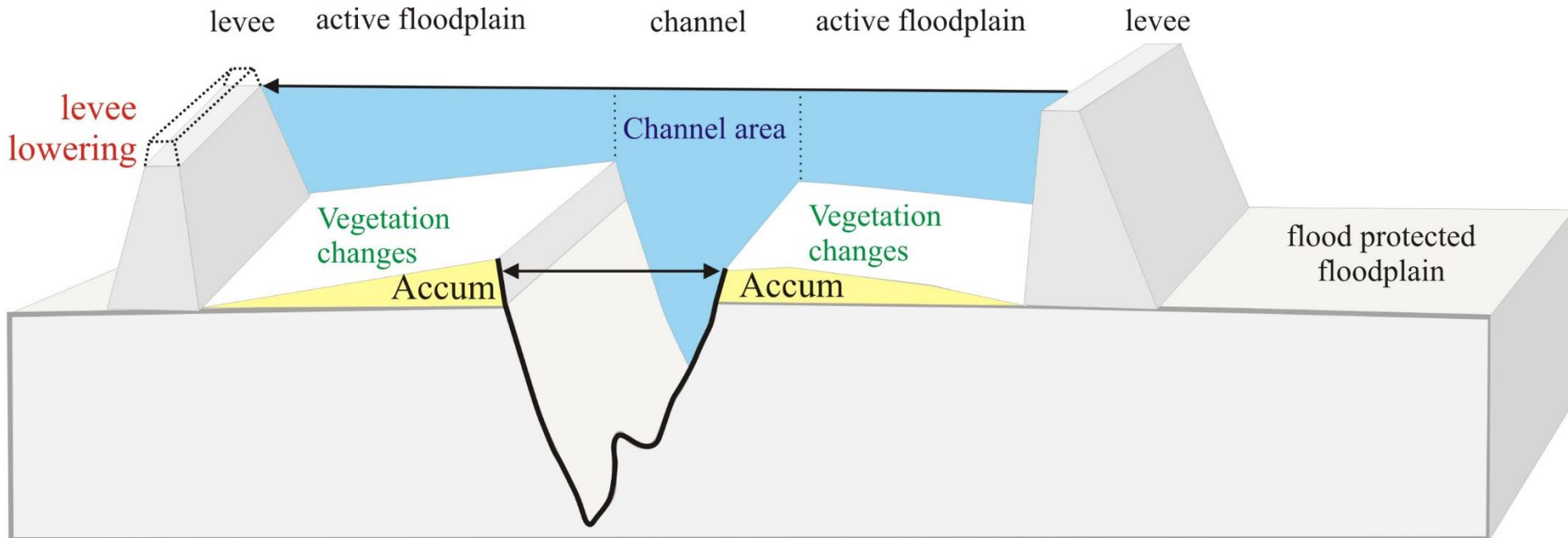
Ártérfeltöltődés

Növényzeti érdesség

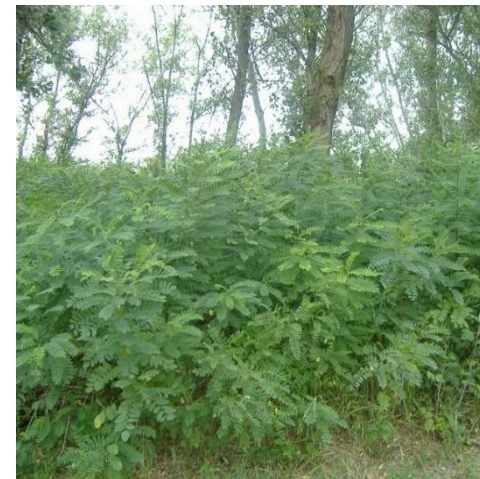
Helyi gát-meghágást meghatározó tényezők:

Árvíz magassága

Gát magasságváltozása

Problémafelvetés

emberi beavatkozás és invazív fajok megjelenése

→ felgyorsuló változások a hullámtereken

**→ hullámterek kezelése
elengedhetetlen**

← az invazív fajok elterjedése (pl.:
gyalogakác) növeli a levonuló vízszinteket
és csökkenti a biodiverzitást

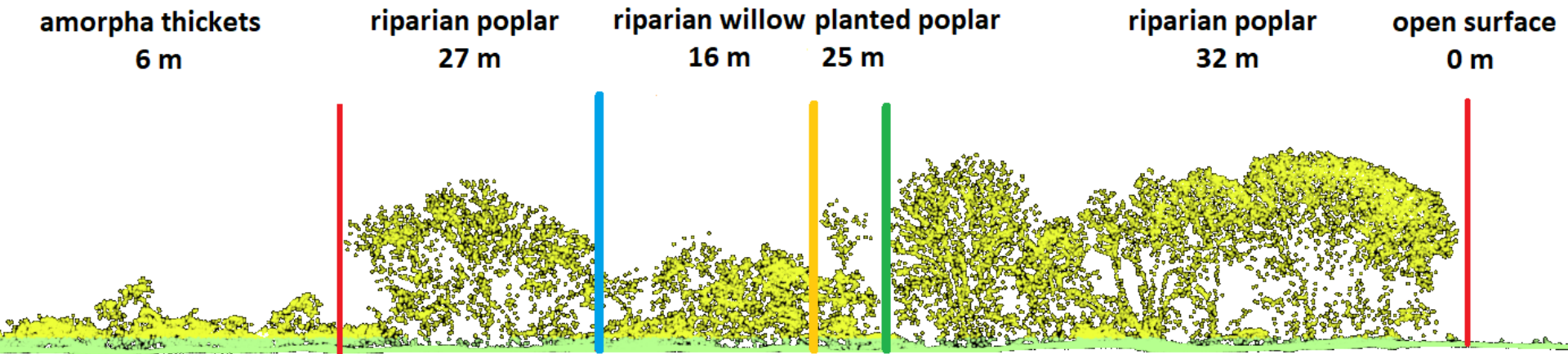

Célok

1. *Növényzeti kategóriák lehatárolása*
2. *Aljnövényzet sűrűség meghatározása*
3. *Hullámtér levezetőképességének modellezése különböző növényzeti borítottság esetén*

A hullámtéri kezeléséhez szükséges adatok

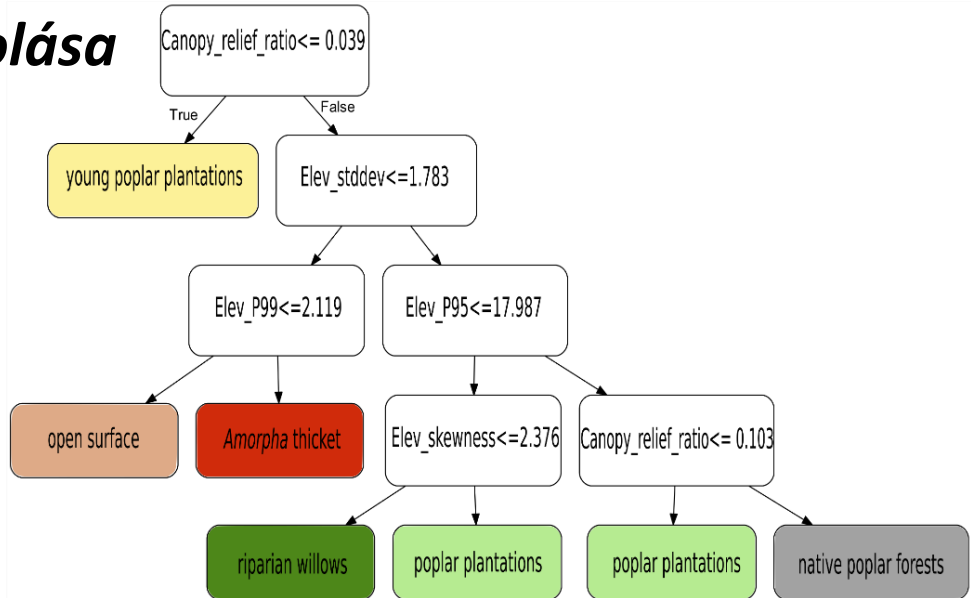
1. Növényzeti kategóriák lehatárolása

Data: LiDAR felmérés (2015)

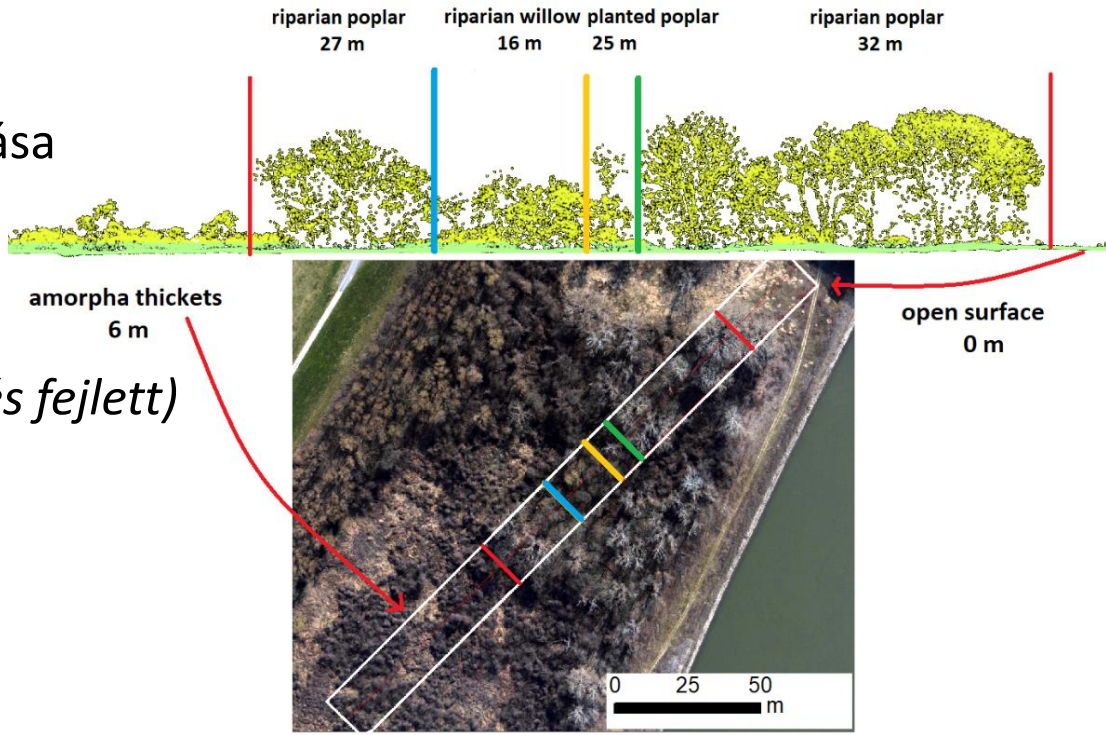
Betanítás: 15x15 m (voxel)

→ 55 statisztikai paraméter meghatározása a LiDAR pontfelhő alapján a voxelekben.

→ automatizált paraméter kiválasztás gépi tanulással

A teljes mintaterületen:
növényzeti típusok meghatározása

- Fehér nyaras*
- Ültetett nemes nyaras (fiatal és fejlett)*
- Ártéri füzes*
- Gyalogakácós bozótos*
- Nyílt területek*

1. Növényzeti kategóriák lehatárolása

Validáció:

Based on decision tree

	<i>open surface</i>	<i>riparian willow</i>	<i>Amorpha thicket</i>	<i>riparian poplar forest</i>	<i>young poplar plantation</i>	<i>poplar plantation</i>
<i>open surface</i>	0.75	0.00	0.08	0.00	0.17	0.00
<i>riparian willow</i>	0.00	0.84	0.05	0.05	0.00	0.05
<i>Amorpha thicket</i>	0.00	0.08	0.92	0.00	0.00	0.00
<i>riparian poplar forest</i>	0.00	0.00	0.00	0.83	0.08	0.08
<i>young poplar plantation</i>	0.00	0.00	0.17	0.00	0.83	0.00
<i>poplar plantation</i>	0.00	0.00	0.00	0.18	0.00	0.82

Based on field work

osztályozás átlagos pontossága: 83%

Terepi felmérés drón fotókkal

2. Növényzet sűrűség meghatározása LiDAR adatok alapján

Növényzeti sűrűség

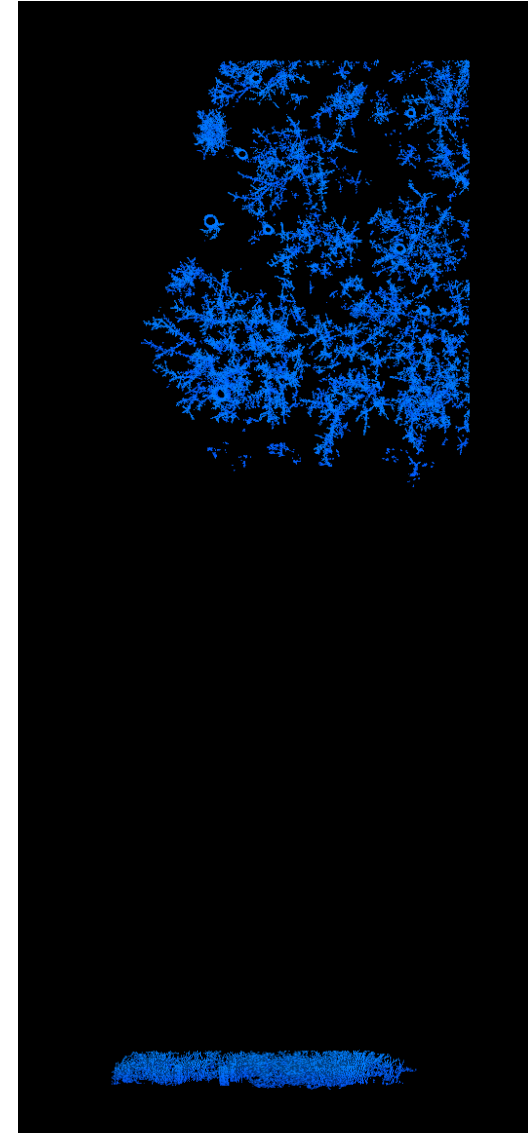
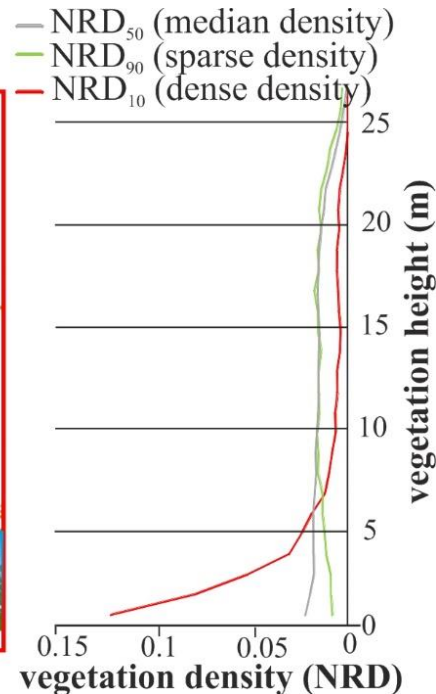
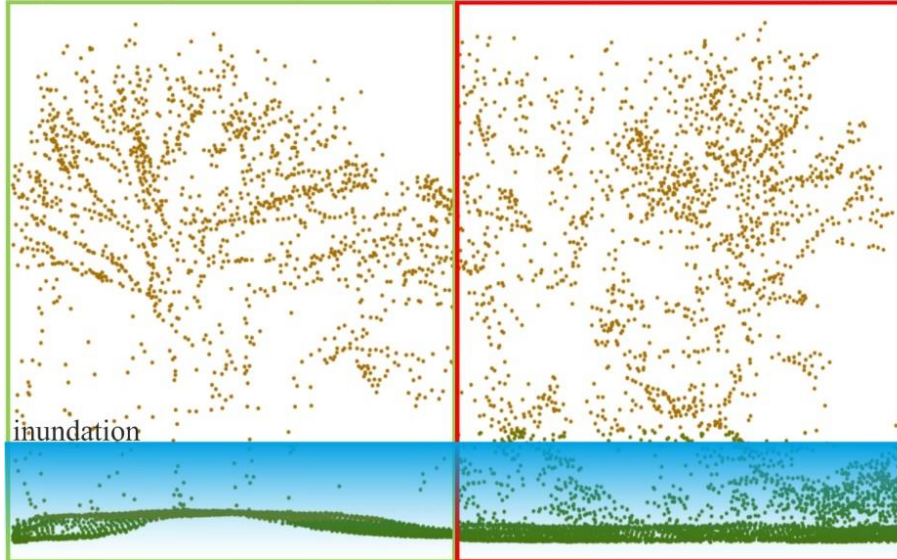
a földfelszíntől számított 1-5 méteres zónában:

NRD: normalizált relatív pontsűrűség

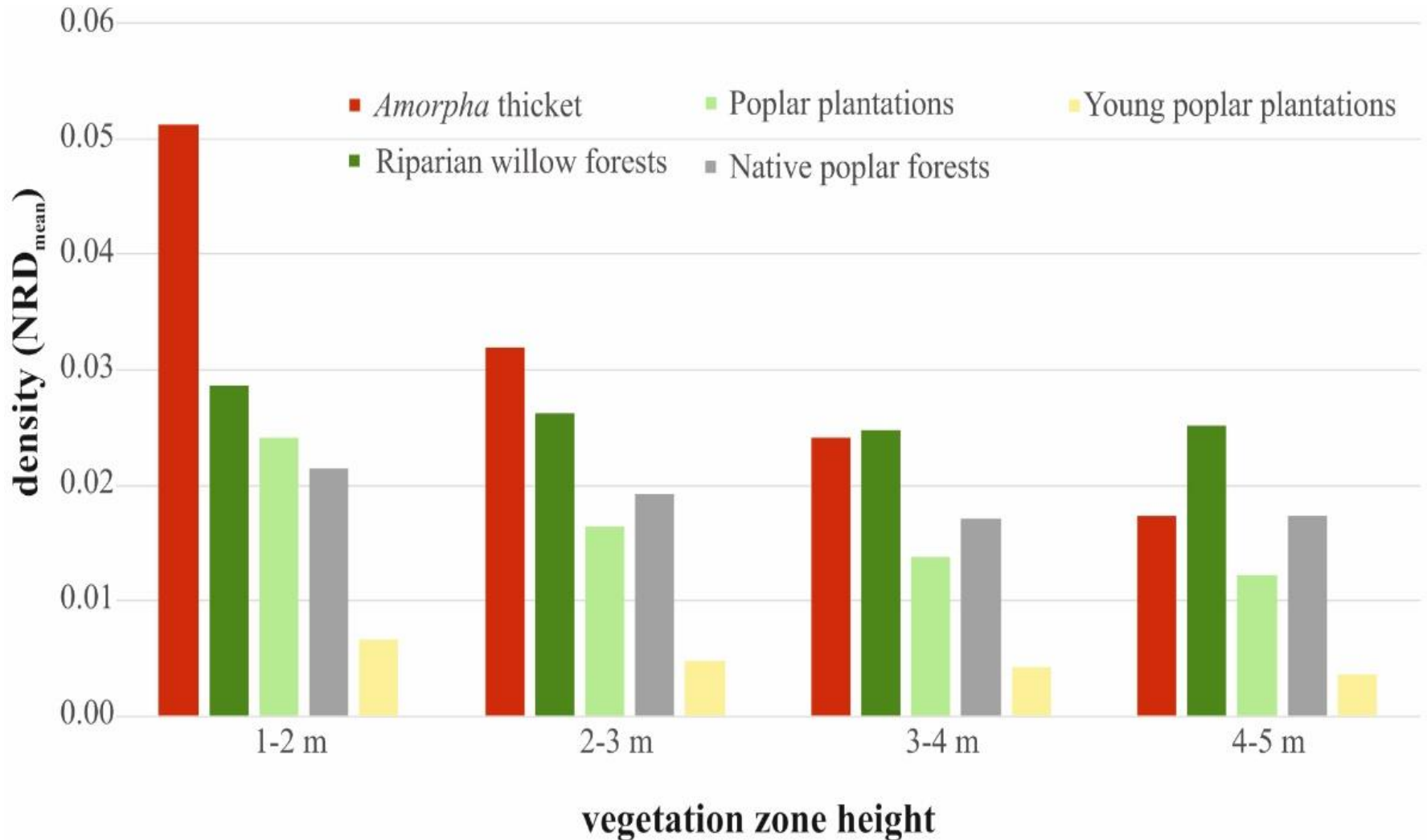
$$\text{NRD}(i,j) = \frac{\sum_i^j n}{\sum_0^j n} = \frac{\sum_1^5 n}{\sum_0^5 n}$$

Sparse vegetation (NRD₉₀)

Dense vegetation (NRD₁₀)

2. Növényzet sűrűség meghatározása LiDAR adatok alapján

2. Növényzet sűrűség meghatározása LiDAR adatok alapján

5 sűrűségi kategória (eloszlás görbe alapján)

→ a sűrű növényzettel rendelkező területek pontos meghatározása

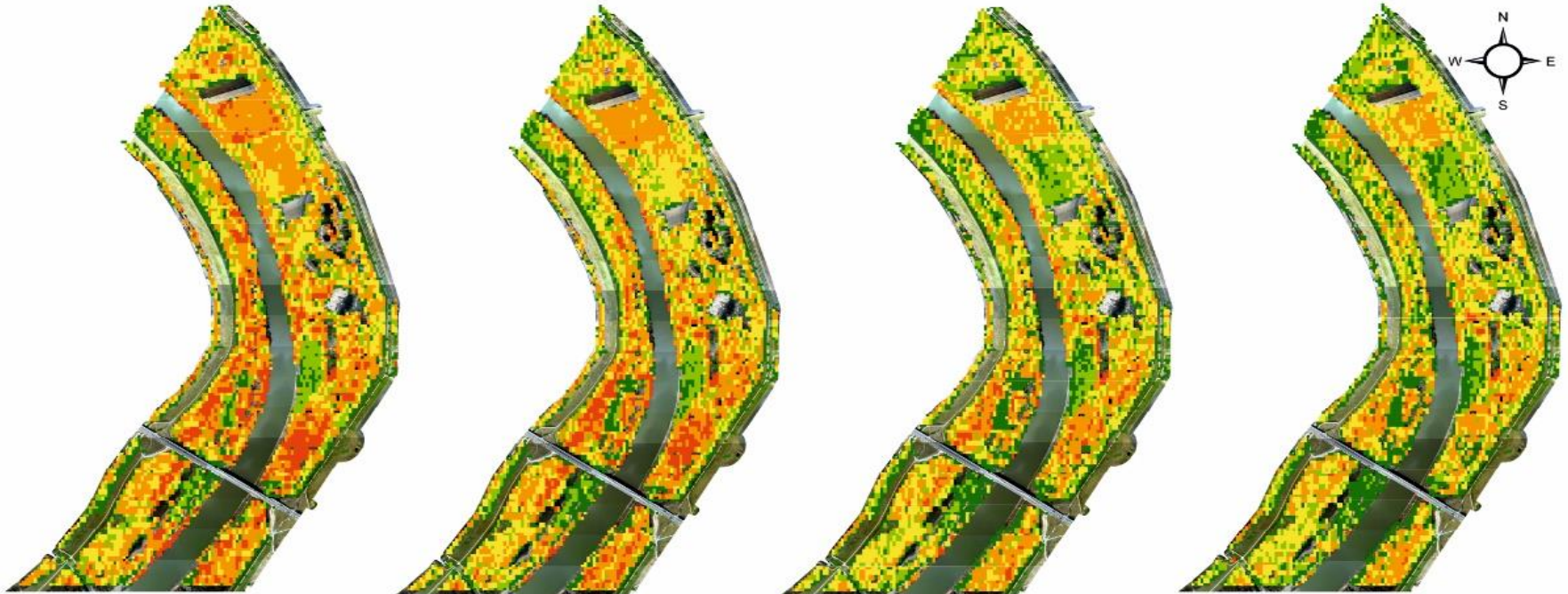
→ az ártérkezelés alapját képezhetik

1-2 m vegetation zone

2-3 m vegetation zone

3-4 m vegetation zone

4-5 m vegetation zone

0 1 2 km

very sparse sparse medium dense very dense

3. Árhullámok modellezése különböző növényzeti borítottság esetén

Model: HEC-RAS 2D

Manning érdességi együttható : növényzeti sűrűség alapján

Különböző scenáriók: különböző beavatkozások

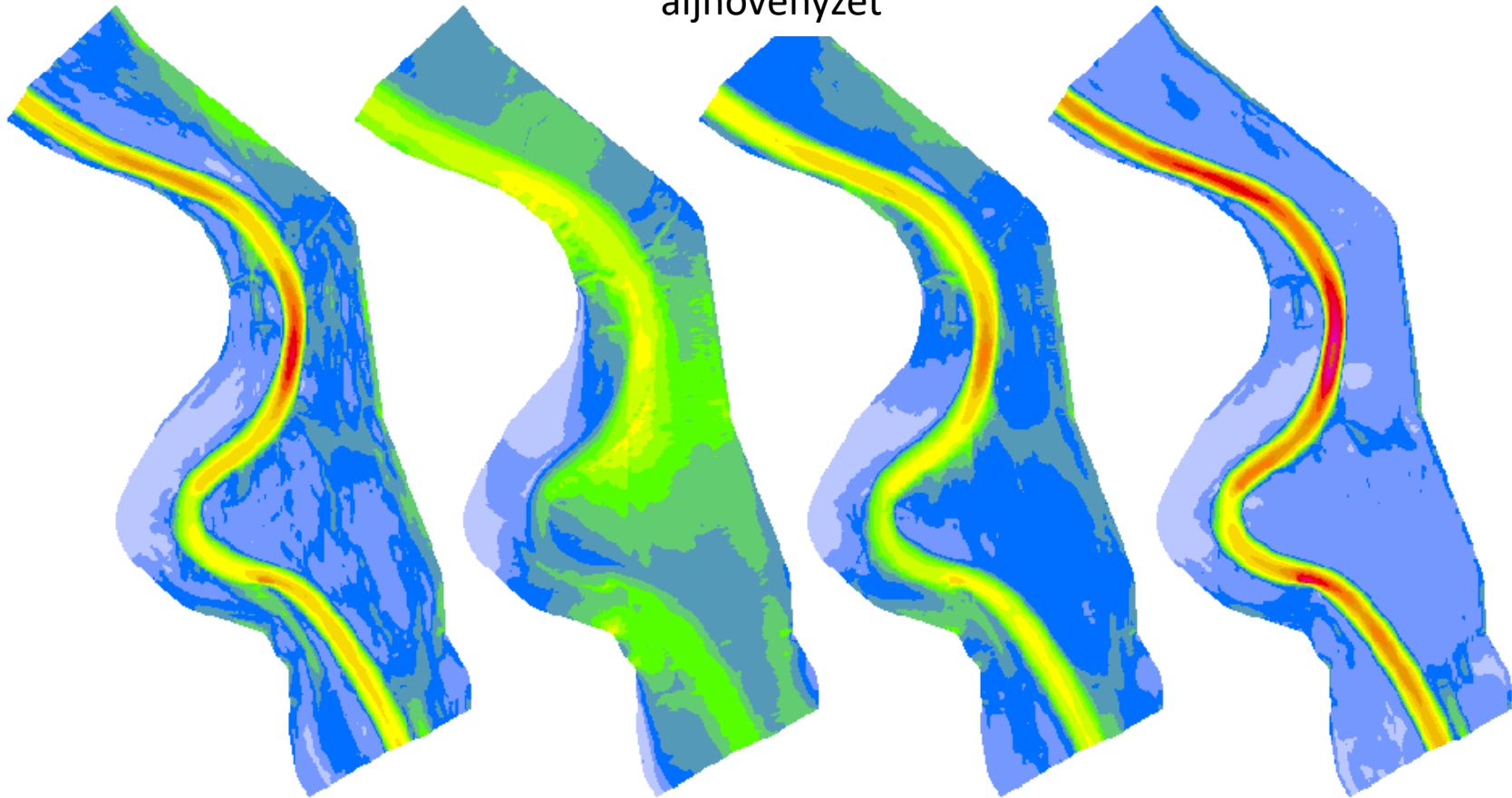
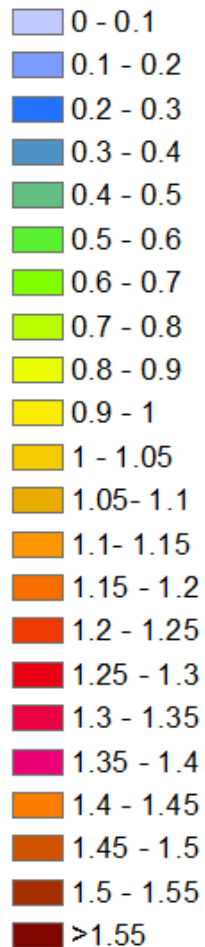
Velocity
m/s

Sc 1: aktuális áll.

Sc 2: rét, legelő

Sc 3: karbantartott

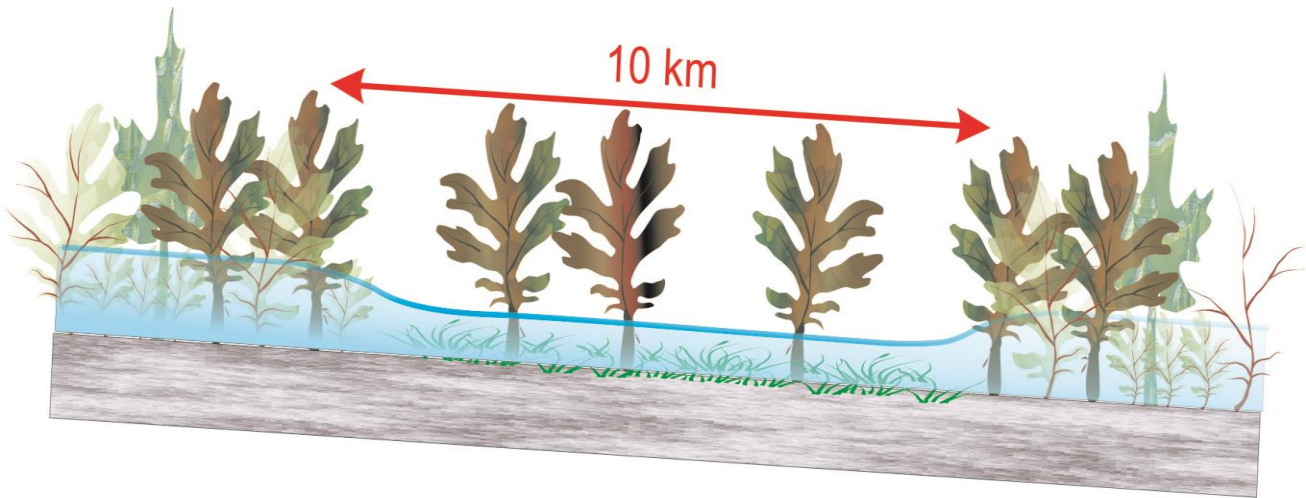
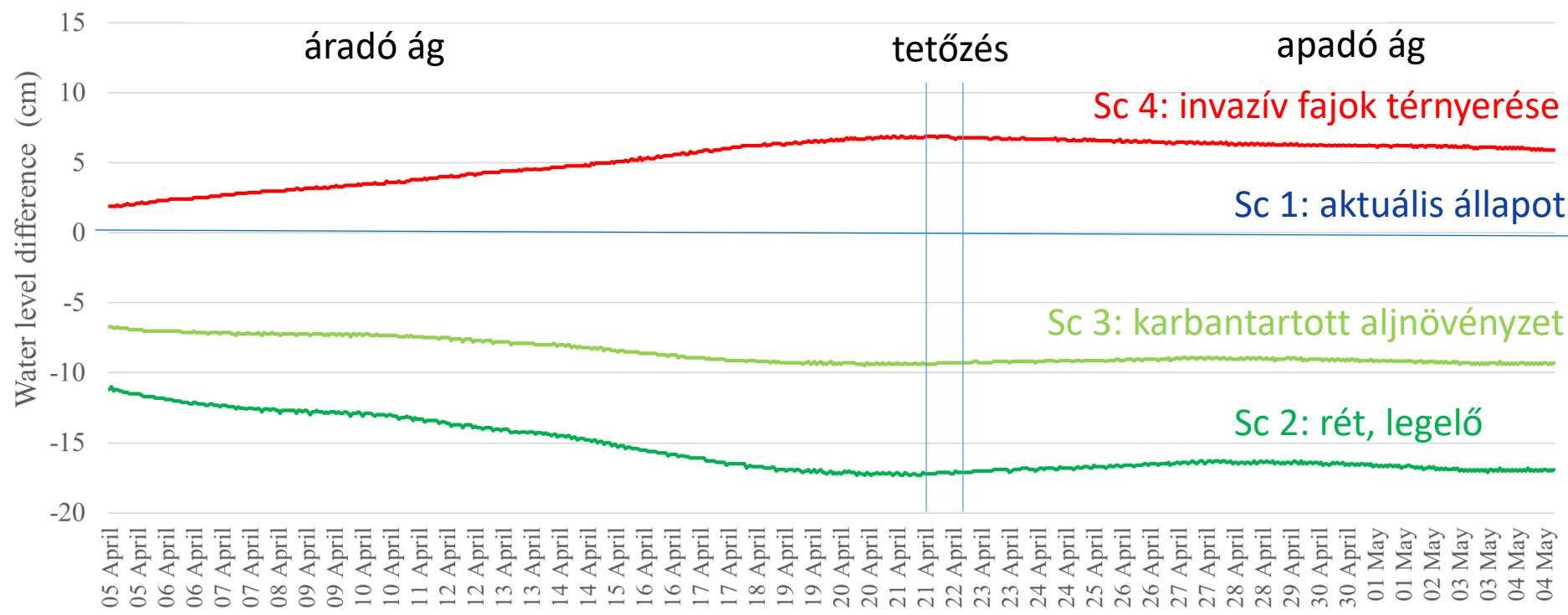
Sc 4: invazív fajok térnyerése
aljnövényzet

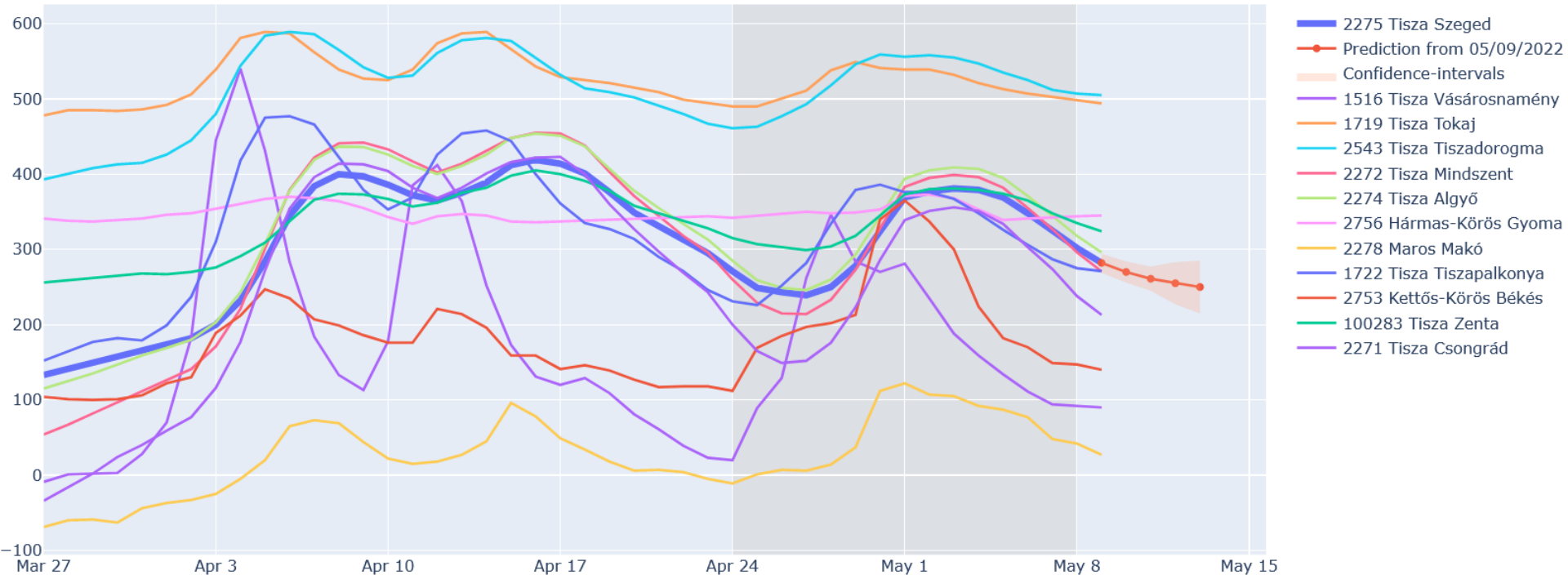
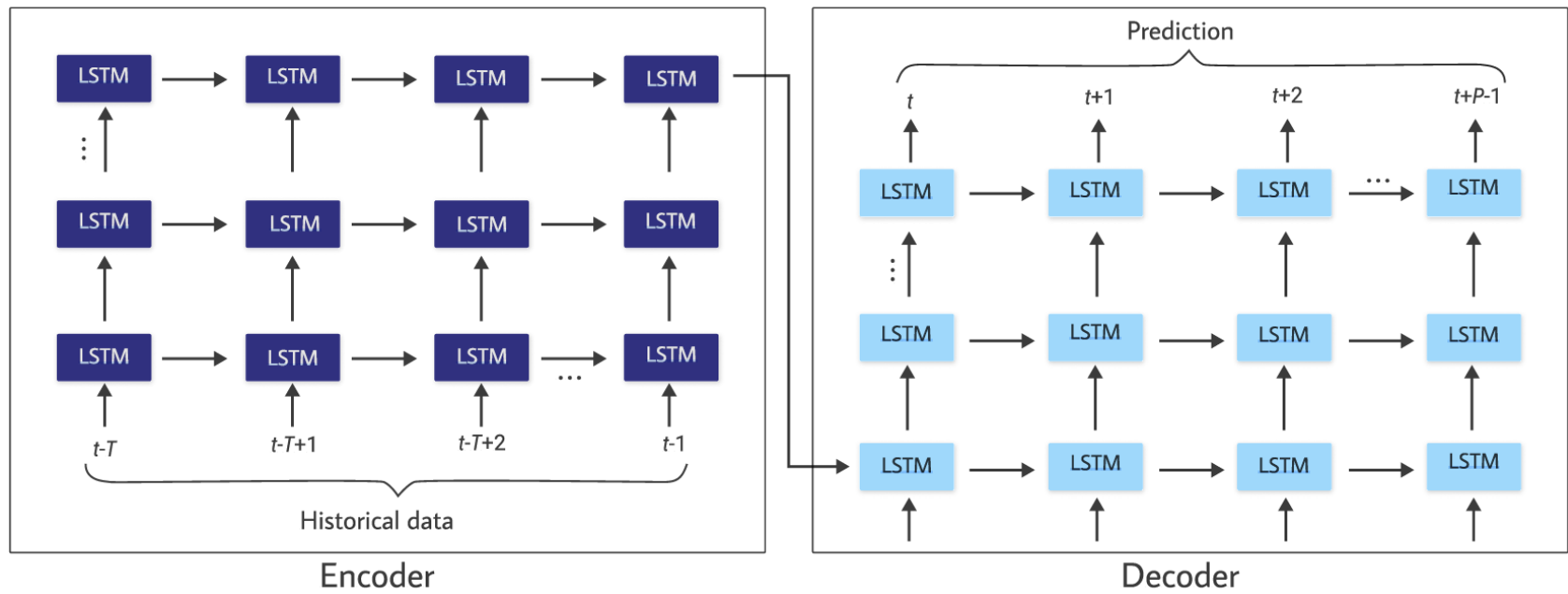
2006. Április 22: tetőzés

3. Árhullámok modellezése különböző növényzeti borítottság esetén

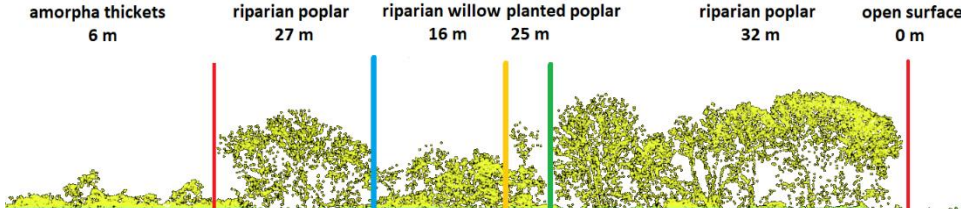
Különböző scenáriók vízszint alakulása a jelenlegi állapothoz képest

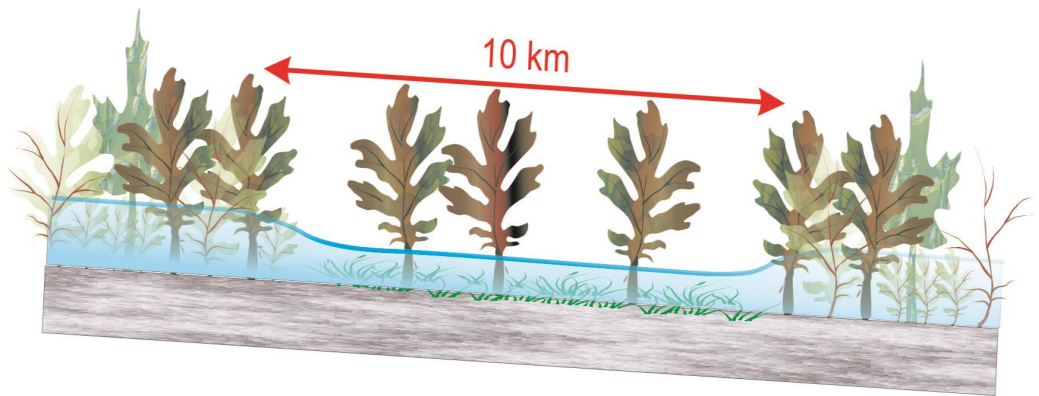
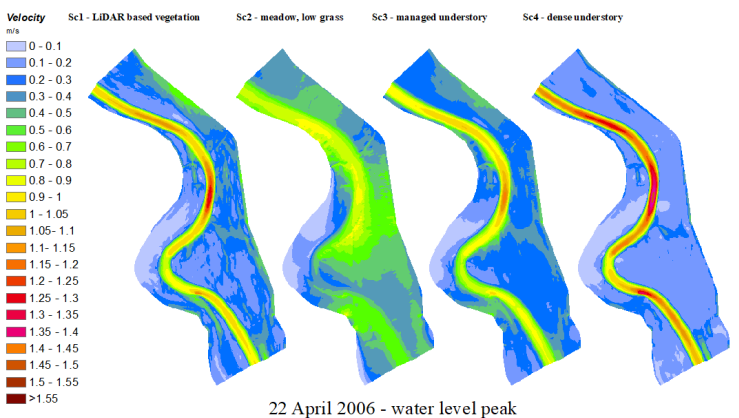
5. Árvízi előrejelzés gépi tanulással

Összefoglalás

- A növényzet kulcsszerepet játszik a levonuló árvízszintek magasságában;
- LiDAR adatok alapján meghatározhatók a hullámtéri növényzet paramétereit (pl.: magasság, lombkorona fedettség, aljnövényzet sűrűség);
- Gépi tanulás alkalmazásával a kiszámított adatok alapján a hullámtéri növényzeti kategóriák automatikusan lehatárolhatók;
- A visszaverődések aránya alapján az aljnövényzet sűrűsége kiszámítható és a hidrodinamikai modellezéshez felhasználható;
- Precíziós ártérkezelési tervek készíthetők a LiDAR és a 2D hidrodinamikai modellezés kombinációjával;
- A gép tanulás az árvízi előrejelzésében is hasznos segítséget nyújthat.

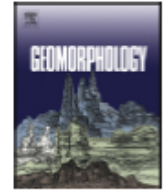

Contents lists available at ScienceDirect

Geomorphology

journal homepage: www.elsevier.com/locate/geomorph

Increased flood height driven by local factors on a regulated river with a confined floodplain, Lower Tisza, Hungary

Tímea Kiss ^{a,*}, Judit Nagy ^a, István Fehérvári ^{a,b}, Gabriel J. Amissah ^a, Károly Fiala ^b, György Sipos ^a

Vol 50 | Issue 2 | April 2019

Hydrology Research

Long-term hydrological changes after various river regulation measures: are we responsible for flow extremes?

Tímea Kiss, Károly Fiala, György Sipos and

Köszönjük a figyelmet!

Science of the Total Environment 686 (2019) 931–945

Contents lists available at ScienceDirect

Science of the Total Environment

journal homepage: www.elsevier.com/locate/scitotenv

(Mis) management of floodplain vegetation: The effect of invasive species on vegetation roughness and flood levels

Tímea Kiss ^{a,*}, Judit Nagy ^a, István Fehérvári ^b, Csaba Vaszkó ^a

Article

Riparian Vegetation Density Mapping of an Extremely Densely Vegetated Confined Floodplain

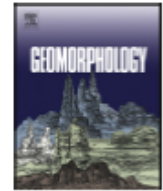
István Fehérvári ^{1,2} and Tímea Kiss ^{2,*}

Contents lists available at ScienceDirect

Geomorphology

journal homepage: www.elsevier.com/locate/geomorph

Increased flood height driven by local factors on a regulated river with a confined floodplain, Lower Tisza, Hungary

Tímea Kiss ^{a,*}, Judit Nagy ^a, István Fehérvári ^{a,b}, Gabriel J. Amissah ^a, Károly Fiala ^b, György Sipos ^a

Vol 50 | Issue 2 | April 2019

Hydrology Research

Long-term hydrological changes after various river regulation measures: are we responsible for flow extremes?

Tímea Kiss, Károly Fiala, György Sipos and

Köszönjük a figyelmet!

Science of the Total Environment 686 (2019) 931–945

Contents lists available at ScienceDirect

Science of the Total Environment

journal homepage: www.elsevier.com/locate/scitotenv

(Mis) management of floodplain vegetation: The effect of invasive species on vegetation roughness and flood levels

Tímea Kiss ^{a,*}, Judit Nagy ^a, István Fehérvári ^b, Csaba Vaszkó ^a

Article

Riparian Vegetation Density Mapping of an Extremely Densely Vegetated Confined Floodplain

István Fehérvári ^{1,2} and Tímea Kiss ^{2,*}

4. Helyi árvízi biztonság és a növényzet kapcsolata

